

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Управління освітніми системами

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова **Форма навчання:** денна.
Освітній ступінь: магістр
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальність: 073 Менеджмент
Освітня програма: Менеджмент. Управління закладом освіти
Рік навчання: 1 **Семестр:** 1,2
Кількість кредитів (годин): 4 (120 год.: 16- лекції; 16- семінарські; 88 - самостійна робота)
Мова викладання: українська

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Яковенко Олена Іванівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Кафедра: кафедра управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Робочий e-mail: yakovenko@idguonline.net

Години консультацій на кафедрі: понеділок, 14.40-16.00

3. Опис та мета дисципліни

Необхідність вивчення дисципліни обґрунтовується появою нових вимог до ефективності управління діяльністю різних суб'єктів господарювання в умовах трансформації економіки нашої держави та глобалізаційних процесів, що відбуваються у світовій економіці. В умовах реформування вітчизняної системи освіти вкрай важливо майбутнім керівникам бути обізнаними не лише у принципах, функціях та особливостях управлінських процесів у вітчизняній освітній галузі, а й бути поінформованими щодо закордонного досвіду створення, функціонування та управління системами освіти різних країн, про гарні практики щодо структурних та організаційних змін у системах управління освітою, які сприяли покращенню якості надання освітніх послуг. Саме наявність таких знань дасть майбутнім керівникам можливість визначити та адоптувати провідні практики управління в галузі освіти до функціонування окремих суб'єктів освітньої діяльності. Дисципліна «Управління освітніми системами» спрямована на розвиток загальних і спеціальних компетентностей здобувачів вищої освіти зі спеціальності 073 Менеджмент, але може бути цікавою та корисною й студентам інших спеціальностей.

Передумови: теоретичною і методологічною базою вивчення дисципліни є: «Менеджмент», «Стратегічний менеджмент та маркетинг».

Дисципліна тісно пов'язана з вивченням «Техніка управлінської діяльності в закладі освіти та технології впровадження інновацій», «Цифровий менеджмент у закладі освіти».

4. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання

- спеціалізованих концептуальних знань, набутих у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;
- критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межіпредметних галузях.

2. Уміння

- розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог

3. Комунікація:

- зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;
- використання державної мови у професійній діяльності.

4. Автономність та відповідальність:

- прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;
- відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди;
- здатність до подальшого навчання.

5. Структура дисципліни

Тема № 1. Становлення та розвиток менеджменту в освіті

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (4год.):</p> <p>1. Визначення поняття «управління» та «менеджменту».</p> <p>2. Історія розвитку теорії управління.</p> <p>3. Наука «управління», «менеджмент» в сучасних умовах.</p> <p>4. Закономірності, принципи, функції менеджменту освіти.</p>	<p>1. Менеджмент: навчально-методичний посібник / уклад.: О.В.Овсієнко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 144 с.</p> <p>2. Найдъонов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с.</p> <p>Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокошко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.</p>

<p>Семінарське заняття (4 год.):</p> <p>1.Генезис поняття «управління» та «менеджмент».</p> <p>2.Історичні етапи розвитку науки «управління».</p> <p>3.Сучасні школи «управління».</p> <p>4.Принципи, на яких будуються засади діяльності освітнього менеджменту. Функції менеджменту освіти.</p> <p>Розв'язання ситуаційних завдань</p>	<p>1.Менеджмент: навчально-методичний посібник / уклад.: О.В.Овсієнко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 144 с.</p> <p>2.Найдьонов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с.</p> <p>3.Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогіч-них університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Скласти конспект за питаннями (має бути представлений на семінарському занятті):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державний характер управління системою загальної середньої освіти, професійно-технічною та вищою освітою. 2. Принципи освітньої політики в системі управління загальною середньою освітою професійно-технічною та вищою освітою. 3. Державні органи управління середньою освітою, регіональні органи управління середньою освітою, професійно-технічною та вищою освітою, державно-громадське управління освітою. 4. Класифікація освітніх закладів. 5. Нормативно-правове забезпечення освітньої діяльності. <p>Завдання має бути надіслано не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	<p>1.Менеджмент: навчально-методичний посібник / уклад.: О.В.Овсієнко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 144 с.</p> <p>2.Найдьонов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с.</p> <p>3.Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогіч-них університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.</p>

Тема № 2.Сучасні моделі освіти та система управління освітою в Україні

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державне управління системою освіти. Державна політика і галузі освіти. 2. Європейська модель освіти. 3. Американська модель освіти. 4. Японська модель освіти. 5. Державний характер управління системою загальної середньої освіти. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Візія майбутнього освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/ua/viziya 2.Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text 3.Закон України «Про повну загальну середню освіту» № 463-IX від 16.01.2020р.

<p>6. Принципи освітньої політики в системі управління загальною середньою освітою.</p>	<p>URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text 4.Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогіч-них університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с. 5.Черненко Н.М. Теорія та менеджмент організації: навчальний посібник. Одеса : ПНПУ, 2018. 212 с. (Серія «Управління закладом освіти»)</p>
<p>Семінарське заняття (2год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зовнішнє середовище, фактори прямої дії внутрішнього середовища, фактори опосередкованої дії внутрішнього середовища системи управління освітою. 2. Державні органи управління середньою освітою, регіональні органи управління середньою освітою, державно-громадське управління освітою. 3. Класифікація освітніх закладів <p>Розв’язання ситуаційних завдань</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Візія майбутнього освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/ua/viziya 2.Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text 3.Закон України «Про повну загальну середню освіту» № 463-IX від 16.01.2020р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text 4.Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогіч-них університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с. 5.Черненко Н.М. Теорія та менеджмент організації: навчальний посібник. Одеса : ПНПУ, 2018. 212 с. (Серія «Управління закладом освіти»)
<p>Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект за питаннями (має бути представлений на семінарському занятті):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зовнішнє середовище, фактори прямої дії внутрішнього середовища, фактори опосередкованої дії внутрішнього середовища системи управління освітою. 2. Європейська модель освіти. 3. Американська модель освіти. 4. Японська модель освіти. <p>1. Скласти таблицю порівняльного аналізу</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Візія майбутнього освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/ua/viziya 2.Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text 3.Закон України «Про повну загальну середню освіту» № 463-IX від 16.01.2020р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text 4.Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня

<p>сучасних європейських моделей освіти</p> <p>2. Скласти таблицю порівняльного аналізу традиційної класифікації моделей освіти.</p> <p>Завдання має бути надіслано не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	<p>вищої освіти педагогіч-них університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.</p> <p>5.Черненко Н.М. Теорія та менеджмент організації: навчальний посібник. Одеса : ПНПУ, 2018. 212 с. (Серія «Управління закладом освіти»)</p>
---	--

Тема № 3.Сучасні моделі освіти та система управління освітою в Україні

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура та система управління освітою Болгарії. 2. Характеристика структури та системи управління освітою Румунії. 3. Система освіти Чехії. 4. Система освіти Словаччини. 5. Система освіти Польщі. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Найдъонов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с. 2. Самойлик Ю. В. Закордонний досвід державного управління сферою освітніх послуг. Економіка та суспільство. 2021. №25. с. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-88 3. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогіч-них університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система освіти Угорщини. 2. Система освіти Великої Британії. 3. Система освіти Франції. 4. Система освіти Німеччини. <p>Розв'язання ситуаційних завдань</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Найдъонов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с. 2.Самойлик Ю. В. Закордонний досвід державного управління сферою освітніх послуг. Економіка та суспільство. 2021. №25. с. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-88 3.Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогіч-них університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.

<p>Завдання для самостійної роботи: <i>Скласти таблицю «Порівняльна характеристика систем освіти країн Європи»</i></p>			
<i>Країна</i>	<i>Характеристики системи освіти</i>	<i>Переваги</i>	<i>Недоліки</i>
<p>Завдання має бути надіслано не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>			
<p>1.Найдьонов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с. 2.Самойлик Ю. В. Закордонний досвід державного управління сферою освітніх послуг. Економіка та суспільство. 2021. №25. с. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-88 3.Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.</p>			

Тема № 4.Особливості управління закладами освіти в Україні

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (4 год.):</p> <p>1. Сутність підготовки та прийняття управлінських рішень в закладах освіти.</p> <p>2. Особливості та етапи управлінського циклу.</p> <p>3. Особливості та значення інформаційного забезпечення процесу управління.</p> <p>4. Принципи освіти і політики України. Державні органи управління системою загальної середньої освіти.</p>	<p>1.Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018. 216 с. 2.Бутко М.П., Бутко І.М., Машенко В.П. та ін. Теорія прийняття рішень: Підручник. За заг. ред. Бутка М. П. К. : Центр учбової літератури, 2018. 360 с. 3.Гевко І.Б. Методи прийняття управських рішень: Підручник. К.: Кондор, 2018. 187 с. 4.Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навч. посібн. Вінниця, 2018. 196 с. 5.Менеджмент: навчально-методичний посібник / уклад.: О.В.Овсієнко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 144 с.</p>
<p>Семінарське заняття (4 год.):</p> <p>1. Державні органи управління системою вищої освіти.</p> <p>2. Державні органи управління системою професійної освіти.</p> <p>3. Система моніторингу якості освіти та освітньої діяльності.</p> <p>4. Розробка системи оцінювання управлінського рішення.</p> <p>5. Розробка сценаріїв розвитку ситуації.</p>	<p>1.Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018. 216 с. 2.Бутко М.П., Бутко І.М., Машенко В.П. та ін. Теорія прийняття рішень: Підручник. За заг. ред. Бутка М. П. К. : Центр учбової літератури, 2018. 360 с. 3.Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник Івано-Франківськ,</p>

<p>Розв'язання ситуаційних завдань</p>	<p>2020. 172 с. 4.Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навч. посібн. Вінниця, 2018. 196 с. 5.Менеджмент: навчально-методичний посібник / уклад.: О.В.Овсієнко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 144 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект за питаннями (має бути представлений на семінарському занятті):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність підготовки та прийняття управлінських рішень в НЗ. 2. Особливості та етапи управлінського циклу. Особливості та значення інформаційного забезпечення процесу управління. 3. Підготовка, розробки та реалізації УР. 4. Збір та обробка інформації про ситуацію, визначення цілей в діяльності організації як цілісної системи. 5. Виявлення і формулювання проблеми. 6. Розробка системи оцінювання управлінського рішення. 7. Аналіз та діагностика ситуації. Розробка альтернативних прогнозів розвитку ситуації. 8. Відбір основних варіантів управлінських впливів. 9. Розробка сценаріїв розвитку ситуації. <p>Завдання має бути надіслано не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі: колективна монографія / за загальною редакцією В. П. Кравця. Г. М. Мешко. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. 310 с. 2.Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018. 216 с. 3.Бутко М.П., Бутко І.М., Мащенко В.П. та ін. Теорія прийняття рішень: Підручник. За заг. ред. Бутка М. П. К. : Центр учбової літератури, 2018. 360 с. 4.Гевко І.Б. Методи прийняття управських рішень: Підручник. К.: Кондор, 2018. 187 с. 5.Менеджмент: навчально-методичний посібник / уклад.: О.В.Овсієнко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 144 с. 6.Візія майбутнього освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/ua/viziya

Тема № 5.Освітній заклад, як об'єкт управління

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність поняття та структура педагогічної системи. 2. Класифікація педагогічних систем. 3. Закрита відкрита педагогічні системи. 4. Умови функціонування педагогічної системи. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навч. посібн. Вінниця, 2018. 196 с. 2.Найдьонов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с. 3.Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокошко, Ю. І.

	<p>Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.</p> <p>4.Черненко Н.М. Теорія та менеджмент організації: навчальний посібник. Одеса : ПНПУ, 2018. 212 с. (Серія «Управління закладом освіти»)</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні умови функціонування педагогічної системи. 2. Специфічні умови функціонування педагогічної системи. 3. Системоутворюючі фактори педагогічної системи. 4. Зміст структурних елементів педагогічної системи: керуюча підсистема, керована підсистема. <p>Розв'язання ситуаційних завдань</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навч. посібн. Вінниця, 2018. 196 с. 2.Найдьонов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с. 3.Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогіч-них університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с. 4.Черненко Н.М. Теорія та менеджмент організації: навчальний посібник. Одеса : ПНПУ, 2018. 212 с. (Серія «Управління закладом освіти»)
<p>Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект за питаннями (має бути представлений на семінарському занятті):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність поняття та структура педагогічної системи. 2. Класифікація педагогічних систем. Закрита відкрита педагогічні системи. Умови функціонування педагогічної системи. 3. Загальні умови функціонування педагогічної системи. 4. Специфічні умови функціонування педагогічної системи. 5. Системо утворюючі фактори педагогічної системи. 6. Зміст структурних елементів педагогічної системи: керуюча підсистема, керована підсистема. 7. Об'єкт управління. Суб'єкт управління. <p>Завдання має бути надіслано не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кізіль М. А. Заклад середньої освіти як об'єкт управління. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2022. №6. с. 126-135. DOI https://doi.org/10.32782/39221398 2.Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навч. посібн. Вінниця, 2018. 196 с. 3.Найдьонов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с. 4.Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогіч-них університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с. 5.Черненко Н.М. Теорія та менеджмент організації: навчальний посібник. Одеса : ПНПУ, 2018. 212 с. (Серія «Управління закладом освіти»)

Тема № 6.Управлінська діяльність керівника закладу освіти

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст управлінської діяльності керівника закладу освіти. 2. Роль та функції адміністратора в системі освіти. 3. Вимоги до характерологічних особистих, професійних рис керівника. 4. Професіограма керівника закладу освіти. 5. Особливості професійної підготовки керівника-менеджера освіти. 6. Планування, організація, мотивація і контроль, як основні функції управлінської діяльності. 7. Стили керівництва в освітніх закладах. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навч. посібн. Вінниця, 2018. 196 с. 2.Менеджмент: навчально-методичний посібник / уклад.: О.В.Овсієнко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 144 с. 3.Найдьонов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с. 4.Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Ю. Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю. Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.]. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с. 5.Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогіч-них університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Професіограма керівника закладу освіти. 2. Особливості професійної підготовки керівника-менеджера освіти. 3. Планування, організація, мотивація і контроль, як основні функції управлінської діяльності. 4. Стили керівництва в освітніх закладах. 5. Компетентність сучасного менеджера освіти. <p>Розв’язання ситуаційних завдань</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навч. посібн. Вінниця, 2018. 196 с. 2.Менеджмент: навчально-методичний посібник / уклад.: О.В.Овсієнко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 144 с. 3.Найдьонов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с. 4.Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Ю. Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю. Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.]. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с. 5.Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогіч-них університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В.

	В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.
<p>Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект за питаннями (має бути представлений на семінарському занятті):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стиль менеджменту, його ознаки. 2. Основні стилі менеджменту. Індивідуальні стилі менеджменту. 3. Фактори впливу на визначення стилю менеджменту. 4. Компетентність сучасного менеджера освіти. 5. Складові компетентності менеджера. 6. Модель сучасного менеджера-професіонала в освіті. 7. Маркетингова діяльність менеджера освітнього закладу. 8. Основні напрямки діяльності менеджера в межах освітнього маркетингу. <p>Завдання має бути надіслано не пізніше ніж за 2 дні до дати семінарського заняття</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Джур О., Бех Я. Використання інноваційних технологій в управлінні навчальним закладом. <i>Молодий вчений</i>. 2021. 12 (100), 255-260. https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-12-100-52 2. Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навч. посібн. Вінниця, 2018. 196 с. 3. Найдъонов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с. 4. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Ю. Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю. Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.]. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с. 5. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.

Тематика рефератів:

1. Історія виникнення системи управління.
2. Роль управлінських систем у розвитку суспільства.
3. Теорії та школи управління, їх відмінності та особливості.
4. Особливості, функції, завдання освітнього менеджменту.
5. Освітній менеджмент як наука в системі управління освітою в Україні.
6. Особливості, структура, зміст, функції освітніх систем.
7. Роль менеджменту освіти в реалізації принципів освітньої політики України.
8. Особливості структури державного управління освітою в Україні.
9. Характер і особливості відкритих і закритих освітніх систем.
10. Особливості та шляхи розвитку системи внутрішнього управління.
11. Характер в'язків керуючої та керованої підсистем ЗОЗ.
12. Шляхи удосконалення освітньої системи України.
13. Школа як об'єкт і суб'єкт управління. Особливості та шляхи її розвитку.
14. Вплив керуючої підсистеми ЗВО на якість навчального процесу. Керування ними.
15. Керівник школи – освітній менеджер. Особливості його діяльності.
16. Управлінська система в організаціях освіти.
17. Структура органів управління освітою.
18. Управлінські органи в школі.
19. Особливості управлінської діяльності в сучасній школі.

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять.

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності.

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота

Приклад варіанту МКР:

1. Система освіти Польщі
2. Професійна компетентність керівника сфери освіти

Практичне завдання:

У табличній формі дайте порівняння формальній, неформальній та інформальній освіти (короткий зміст, переваги, недоліки, особливості застосування в освітньому просторі України)

Форма підсумкового контролю залік

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою «зараховано» або «не зараховано». Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою згідно табл. 1.

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
51-100	зараховано

1-50	незараховано
------	--------------

Загальна оцінка за курс виставляється за результатами поточного та проміжного згідно табл. 2.

Таблиця 2.

Формування загальної оцінки за курс

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100- бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Критерії оцінювання під час поточного контролю

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, а також результати самостійної та індивідуальної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/polozhennja_pro_porjadok_ocinjuvannja_rivnja_navchalnyh_dosjahren_zi_zminamy-vid-28.08.2020-protokol-1.pdf)

Оцінювання роботи на семінарських заняттях, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5». Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях приведені у табл. 3.

Таблиця 3.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому

	окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання розв'язання задач представлено у табл. 4.

Таблиця 4.

Критерії оцінювання розв'язання задач

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Розв'язання задачі є абсолютно вірним. Студент володіє знаннями методики здійснення розрахунків, вміє нестандартно підходити до розв'язання задач (вирішення ситуацій) та робити обґрунтовані висновки.
4 бали	Задача розв'язана вірно, але обґрунтування висновків є недостатнім
3 бали	Задача розв'язана вірно, але немає висновків та хід розв'язання задачі (вправи, ситуації) не подано.
2 бали	При розв'язанні задачі виявлені неточності, помилки в розрахунках.
1 бал	Практичне завдання розв'язане невірно.
0 балів	Не було спроби розв'язати задачу (ситуацію).

Здобувач вищої освіти має бути оцінений не менш як з 70% семінарських занять, передбачених навчальним планом. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не був оцінений з відповідної кількості занять, він отримує 0 балів за кожне заняття, з якого мав бути оцінений. При цьому здобувачу вищої освіти може бути зараховано виконання індивідуальних завдань за певне заняття якщо він не був оцінений за результатами проведення семінарського заняття.

Основними видами індивідуальних завдань є: підготовка доповідей, рефератів; вирішення ситуаційних завдань.

Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела, якісна презентація результатів власного дослідження.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання. Разом з тим здобувач освіти може запропонувати свою тему доповіді (реферату) у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Окрім цього у якості виконання індивідуального завдання здобувачу вищої освіти може бути зараховано проходження онлайн-курсів (у відповідності до змісту навчальної дисципліни) на платформах EdEra, Coursera, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою від «0» до «30». Загальна оцінка за модульну контрольну роботу є середнім арифметичним оцінок за кожне питання/завдання, яка переводиться за 100 бальною шкалою та множиться на коефіцієнт 0,3. Критерії оцінювання теоретичних та практичних завдань, які включено до проміжного контролю, наведено у табл. 3-4. У разі, якщо здобувач вищої освіти за проміжний контроль отримав менше ніж 16 балів, то він вважається таким, що не склав проміжний контроль. У графі «проміжний контроль» виставляється 0 балів.

Критерії оцінювання при організації освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання

У разі проведення освітнього процесу у дистанційному режимі, порядок його організації регулює «Положення про організацію освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/polozhennja-pro-orhanizaciju-ovs.-procesu-iz-zast.-tehnolohij-dyst.-navch.-2020.pdf>).

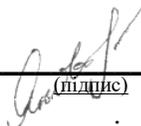
Дистанційний режим навчання передбачає проведення навчальних занять, контрольних заходів та самостійної роботи здобувачів відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу під час синхронного режиму навчання може здійснюватися через онлайн-платформи проведення відео конференцій Google Meet або Zoom.

Поточний контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється під час проведення дистанційних занять, а також шляхом оцінювання самостійних індивідуальних і групових завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom).

Завдання проміжного контролю виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom), які оцінюються за поданим вище алгоритмом.

Викладач

_____
(підпис)

Яковенко О.І.
(ПІБ)

Затверджено на засідання кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю
Протокол № 9 від 11 січня 2023 р.

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

Метіль Т.К.
(ПІБ)